



הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
שיבה קטנה ארצות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"



עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת נשא

תורה

העיקר תלוי בחינוך הילדים דור העתיד

במדבר פרק ז (פט) וַיִּבְרָא מֹשֶׁה אֶל אֶחָד מוֹעֵד לְדַבֵּר אֹתוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהֵי הַכְּפֹרֶת אֲשֶׁר עַל אֲרֹן
הָעֵדוּת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִּים וַיִּדְבֹּר אֵלָיו:

שאלות

א} ויש לשאול מדוע התורה האריכה בלשונה מהיכן הקול יוצא היה מספיק לכתוב וישמע הקול מדבר אליו מבין הכרובים, ולמה הוסיפה התורה לפרט מעל הכפורת אשר על ארון העדות?
ב} זאת ועוד מדוע הקול לא יצא מתוך ארון העדות שבו התורה שהוא יותר מקודש?
ג} וכן יש להבין מדוע עשו הכרובים דמות תינוקות ולא דמות צדיקים מבוגרים, כמבואר במסכת סוכה דף ה ע"ב שואלים "ומאי כרוב א"ר אבהו כרביא שכן בבבל קורין לינוקא רביא". וכן פרש"י בשמות פרשת תרומה פרק כה פסוק יח כרבים, דמות פרצוף תינוק להם: מה העניין שיש בזה?
ד} ובספר "זכרון מאיר" הקשה הג"ר מאיר רובמן זצ"ל מדוע הבורא שיש לו עולם ומלואו אלפי אלפים וריבוא רבבות יצורים וברואים שרפים ואופנים וחיות הקודש לא מצא בריה יותר גדולה וחשובה שידבר משם לעם ישראל אלא תינוקות?
ה} עוד הקשה הגאון ר' משה מרדכי אפשטיין זצ"ל ראש ישיבת סלבודקא על דברי הגמרא ורש"י הרי בתורה מצינו פעמיים את המילה "כרבים" בספר בראשית בענין גרוש אדם הראשון מגן עדן כתיב "וישכן לגן עדן את הכרבים" [ד נד] וביאר שם רש"י כרבים מלאכי חבלה, וכאן אצל המשכן נאמר "ועשית שנים כרבים" ביאר רש"י כרבים דמות פרצוף תינוק היה להם, מניין לרש"י לפרש אותה מילה עצמה באופן שונה בשני המקומות?

חשיבות החינוך ודווקא ברוח התורה:

ומתוך בספר "זכרון מאיר" להג"ר מאיר רובמן זצ"ל שהתורה באה ללמדנו שהקב"ה בחר דמות תינוקות בכדי שנדע עד כמה חביב לפני הקב"ה חינוך התלמידים שכן הכרובים הם סמל "כרביא" המתלמד שיועד שהוא חסר ועדיין מלאכתו לא נשלמה. ומוסיף הגאון ר' משה מרדכי אפשטיין זצ"ל ראש ישיבת סלבודקא במשא נלהב על נושא החינוך בכנסיה הגדולה הראשונה אמר שבא הכתוב לרמוז כשנותנים לילד חינוך טוב עשוי להיות ככרוב המסוכך בכנפיו על ארון הקודש, ואולם כשאין מחנכים אותו חינוך אמיתי בדרך התורה ומרחיקים אותו מאוהל מועד ומארון הברית עלול הוא לגדול פרא ולהיות כמלאכי חבלה וזה המבדיל בין שני המקומות בפרש"י. וכתב בספר אוצרות התורה ונראה להוסיף על דבריו ולומר שגם בחינוך על דרך התורה יש ב' גישות שונות שבאחת מהם יכול להצמיח פרצוף תינוק קדוש ובשניה להצמיח מלאך חבלה, שהנה אמרו חז"ל במסכת סוטה דף מז לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת, ולא כאלישע שדחפו לגחזי בשני ידיו, ולא כרבי יהושע בן פרחיה שדחפו לישו בשני ידיו דמחמת שדחפו אותם בשני ידיהם יצאו לתרבות רעה, עיין שם בגמרא מה היה סוף של שניהם ואע"פ שבדאי מטרת הדחיפה בשני ידים היה לחנכם ולגדלם לתורה ויראת שמים טהורה, אבל בדרך זו אין מצליחים ואדרבה גורמים ההפך, וזה שרמזה התורה כשהכרובים נמצאים על גבי ארון הקודש בתוך קודש הקודשים ושם נותנים להם את החינוך הם יצליחו ויגדלו בקדושה, משא"כ אם דוחים בשני ידים ומסלקים אותם מבית הקודש הקודשים ובאופן זה רוצים לחנכם יצמח מהכרוב הקדוש מלאך חבלה.

מעשה המוכיח עד כמה החינוך משפיע:

וכך מסופר בתלמוד הירושלמי סנהדרין פרק י הל' ב מסופר מעשה הממחיש עד כמה חשוב להחדיר בלב הילד דברי תורה שיכולים להועיל ביום עברה. מנשה מלך על ישראל במשך חמישים וחמש שנה עשרים ושתיים שנה מרד בה' ושלושים ושלוש שנה שב בתשובה והספיק לעבור על עבירות חמורות שבתורה העמיד צלם בהיכל בא על אמו ועוד כהנה וכהנה רבות והכל על מנת להכעיס את ה' מה הביאו לשוב בתשובה כשיצא למלחמה ונלכד בידי האויבים שמחו מאוד שנשבה המלך חיפשו איזה עונש חמור מתאים ליתן לו עד שהחליטו שעונשו הוא שיכניסו אותו בתוך סיר נחושת כי הוא מתחמם מהר על האש, כשהניחוהו בתוך הסיר ורתחו המים הרגיש שכלו כל הקיצים צעק לכל האלוהים שעבד להם ולא הושיעוהו עד שנזכר שבידו לימדו אביו חזקיהו את הפסוק "בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו כי אל רחום ה' אלוקיך לא ירפק ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבותיך אשר נשבע להם" דברים פ"ד-ל אמר "הריני קורא אל אלוקים שבשמים אם הוא יציל אותי סימן שהוא קיים ואם לא אז חלילה הוא כמו כולם" כששמעו דבריו מלאכי השרת סתמו את החלונות שלא תעלה תפילתו של מנשה לפני הקב"ה והיו אומרים "ריבוננו של עולם אדם שעבד ע"ז והעמיד צלם בהיכל אתה מקבלו בתשובה" אמר להם "אם אין אני מקבלו בתשובה הרי אני נועל דלת בפני כל בעלי תשובה" מה עשה לו הקב"ה חתר לו חתירה מתחת כסא הכבוד ושמע תחינתו "ויעתר לו ה'" נעתר לו ה' מתחת כסא הכבוד לפניו משורת הדין ונעשה נס ובא מלאך והעניף אותו לירושלים ואז ניצל וחזר בתשובה ומלך על ירושלים שלושים ושלוש שנה נוספות, כשמתבוננים אנו במעשה זה נוכחים לדעת שמנשה חזר בתשובה לאחר שנים רבות על ידי כמה מילים של תורה שזכר ממה שלמד מאביו והמציאות תוכיח שהרבה פורקי עול שמעו מוסר אי פעם בעבר הרחוק ואותן המילים השפיעו עליהם לאחר שנים רבות ולבסוף חזרו בתשובה על כן חשיבות יתרה נודעת להורים להחדיר בליבם של ילדיהם את התורה בעודם רכים כדי שהתורה הזו תהא חקוק בליבותם.



הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
שיבה קטנה ארנות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"



עיר התורה שקרובה אליך

דברי הגמרא כיצד נוצרה הנצרות במסכת סנהדרין דף קז ע"ב

בצל בואו וביקורו בארץ של האפיפיור המייצג את הדת הנוצרית שנוסדה מיש"ו, מסופר בגמרא יהושע בן פרחיה מאי היא? כדקטלינהו ינאי מלכא לרבנן אזל יהושע בן פרחיה וישו לאלכסנדריא של מצרים. כי הוה שלמא שלח ליה שמעון בן שטח מיני ירושלים עיר הקדש ליכי אלכסנדריה של מצרים אחותי, בעלי שריו בתוכך ואנכי יושבת שוממה. קם אתא ואתרמי ליה ההוא אושפיזא, עבדו ליה יקרא טובא. אמר כמה יפה אכסניא זו. אמר ליה רבי, עיניה טרוטות. אמר ליה רשע בכך אתה עוסק? אפיק ארבע מאה שיפורי ושמתי. אתא לקמיה כמה זימנין, אמר ליה קבלן לא הוי קא משגח ביה. יומא חד הוה קא קרי קריאת שמע, אתא לקמיה. סבר לקבולי, אחוי ליה בידיה. הוא סבר מידחא דחי לי. אזל זקף לבינתא והשתחוה לה. אמר ליה הדר כך אמר ליה כך מקובלני ממך כל החוטא ומחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה. ואמר מר ישו כישף והסית והדיח את ישראל [מתחלת הקטע עד כאן], השלמה של השמטת הצנזורה]. תניא, אמר רבי שמעון בן אלעזר יצר תינוק ואשה תהא שמאל דוחה וימין מקרבת. תנו רבנן שלשה חללים חלה אלישע אחד שגירה דובים בתינוקות, ואחד שדחפו לגחזי בשתי ידים. ואחד שמת בו. [שנאמר [מלכים ב' י"ג] ואלישע חלה את חליו וגו'].

מעשה עם החת"ם סופר כמה צריך להתפלל על החינוך:

וכדי לזכות בבנים צדיקים צריכים הרבה תפילות ורחמי שמים, מסופר על ה"כתב סופר" זצ"ל בנו של "החת"ם סופר" זצ"ל שבעודו ילד קטן חלה פעמים רבות והוסיפו לו הרבה שמות וכשהגיע לגיל שמנה חלה במחלה קשה עד כדי כך שהרופאים התיאשו ממנו והודיעו זאת לחברא קדישא כפי שהיה נהוג אז כי להם הייתה הבחנה ברורה לדעת את מצבו של החולה, בדקוהו וקבעו שנותרו לו שעות ספורות לחיות, מנהג קבוע היה לחברא קדישא לתת ביד כל ילדי התלמוד תורה נרות לאחוז בשעת ההלוויה, בעודם מכינים את הנרות ומזמינים את ילדי החת"ם רצו התלמידים אל החת"ם סופר אביו שהיה בחדר הסמוך שקוע בלימודו ולא ידע מכל זה הודיעו לו על המצב הקשה של בנו כי אולי זכות תורתו תגן בעד בנו, כששמע את הבשורה הקשה הזו לא התיאש הלך בזריזות לבית הכנסת ופתח את שער היכל ובכה בדמעות שליש ואמר "רבש"ע אנה ממך תן חיים חדשים לבני גלוי וידוע לפניך שכל מגמתי היא לגדל את בני שיהיה לך עבד נאמן ללמוד תורה וללמד ואך ורק לכבודך יתברך" הרבה בתפילות מקירות לבו והוריד כנחל דמעה, וכשסיים תפילתו נכנס לבקר את בנו, וראה זה פלא בנו התיישב וביקש לשתות מים ויצא מכלל סכנה עד שהבריא, אמר החת"ם סופר שאת אותם הנרות שהכינו ללוויה ישמרו ליום חופתו, ואכן כך היה עם כל זה מטבעו היה חלש מאוד ולמרות זאת לא נח מלימודו, בגיל בר מצווה כבר היה לומד כל לילה נהג בצניעות והסתיר מכולם את גדלותו, ואפילו אביו ואמו לא ידעו כי כשאביו היה מגיע לבית היה עושה עצמו כישן וכשנרדם אביו היה קם ולומד ובבוקר לפני שאביו קם משנתו היה נכנס למיטה לישון, ומכיוון שאביו לא ידע מזאת כשהיה חוזר מהתפילה וראה שבנו עדיין ישן היה אומר לו "קום עד מתי תישן" ולא ידע שבנו למד כל הלילה, באחד מן הימים חלה החת"ם סופר ולא יכל באותו יום למסור לתלמידיו את שיעורו הקבוע ביקשו ממנו תלמידיו שבנו ימסור שיעור, כשראה הרב שקשה להם בלי השיעור הקבוע נענה לבקשתם ואמר לבנו שימסור במקומו, כשניגש בנו למסור שיעור מסר שיעור גאוני למרות שהיה עדיין צעיר, ואכן כולם נדהמו לשמוע את גאונו ובקאותו בתורה, אחד מהתלמידים רץ לביתו של אביו החת"ם סופר וסיפר לו על ההתפעלות הגדולה שנעשתה בביהמ"ד, כששמע החת"ם סופר על אודות בנו התרגש מאוד ואמר "אתם חושבים שלחינם בני כה גדול בתורה מיום שנולד לא עבר יום אחד שלא הורדתי עליו דמעות" ומספרים שכשהרב היה גומר את תפילת העמידה ופוסע לאחוריו היו רואים שהרצפה רטובה מדמעות מהבכיות שבכה עבור בנו שיהיה צדיק ותלמיד חכם.

נמצאנו למדים כמה צריך האב לדאוג ולהתפלל על בניו שיהיו יראי ה' ות"ת אמיתיים ועל בנותיו שתזכינה להיות צנועות שזהו הנכס האמיתי שנשאר לאדם בעוה"ז גם לאחר מותו.

וב"ה זכיתי לינסוע לאוסטריה לחזק הקהילות וגם לסולבניה לציון של חת"ס אשר מסופר כמה שניסו להחריב את הציון לא הצליחו והטרקטורים שניסו התהפכו ומתו ולכן נשאר הציון במקומו עם שמירה במקום מרוב הערכתו וקדושתו, וכן על ציון בנו הכתב סופר ולנכדו השבט סופר הנמצאים בבית העלמין בסמוך להתפלל על כלל ישראל ועל עולם התורה שנמצא במצוקה ורדיפה קשה להחיש את גאולתנו בביאת משיח צדקנו במהרה "אמן". מצורה תמונות מהציון.

בידידות ואהבה
מרדכי מלכא

Handwritten signature of Mordechai Malka.